

OMAISHOIDON KEHITTÄMISEN VUOROVAIKUTUKSELLINEN TOIMINTATAPA OULUSSA

Omaisraadit ja omaishoidon yhteistyöfoorumit

TURVAA
ja
TOIVOA

Minnamaria Salminen

Salla Jämsén

Oulun seudun omaishoitajat ry

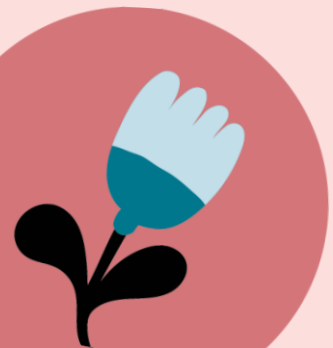
LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Mistä on kysymys?

Esimerkki toimivasta kunta-järjestöyhteistyöstä

Toimintatapa, jossa Oulun seudun omaishoitajat ry ja Oulun kaupunki kehittävät omaishoidon asioita, yhdessä omaishoitajien kanssa.

Yhteistyö mallin työstämiseksi käynnistyi loppuvuodesta 2014 ja mallia työstettiin vuoden 2015 ajan.

Mistä on kysymys?

Mallin kehittämisessä olivat mukana Oulun kaupungin hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja, vanhustyön johtaja, sosiaalijohtaja, sekä yhdistyksen edustajat.

Malli hyväksyttiin yhteisesti 10.11.2015.

Toimintamallin päätavoitteena on kuulla asiakkaiden eli omaishoitajien ääntä.

Toimintatapa koostuu Omaisraadeista sekä Omaishoidon yhteistyöfoorumeista.

Miten Omaisraadit toimivat?

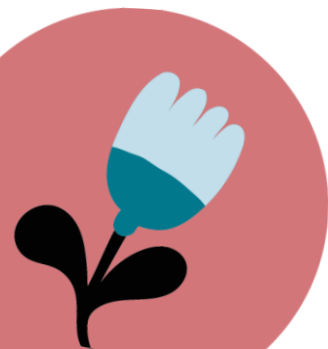
Omaisraadit kokoavat alueen omaishoitajia ja omaishoidon parissa työtä tekeviä ammattilaisia, vapaaehtoisia ja luottamushenkilöitä yhteen.

Omaisraateja on järjestetty Oulussa vuodesta 2015 lähtien yhteensä 70 kappaletta, joihin myös erityislapsiperheiden vanhemmat ovat osallistuneet. Erikseen erityislapsiperheiden vanhemmille kohdennettuja Omaisraateja on ollut 5.

Omaisraatien tehtävänä on alueen omaishoitajien tuen tarpeen esille tuominen, eli näin saadaan omaishoitajien ääni kuuluville.

Omaisraateihin osallistuvat henkilöt antavat kehittämissuhteita omaishoitajan näkökulmasta. Näitä esityksiä ja ehdotuksia viedään omaishoidon yhteistyöfoorumiin käsiteltäväksi.

Aiheet Omaisraateihin nousevat omaishoitajilta tai kaupungin viranhaltijoilta.

Miten Omaishoidon yhteistyöfoorumit toimivat?

Omaishoidon yhteistyöfoorumi koostuu Oulun kaupungin johtavista hyvinvointipalveluiden viranhaltijoista

Lisäksi mukana ovat Oulun seudun omaishoitajat ry:n johdon edustajat

Yhteistyöfoorumi kokoontuu kaksi kertaa vuodessa Omaisraatien jälkeen keväällä ja syksyllä.

Omaishoidon yhteistyöfoorumi käsittelee Omaisraadeista kerättyjä ideoita ja palautteita, sekä mieltii niihin ratkaisuja.

Mistä aiheista on keskusteltu erityislasten vanhempien Omaisraadeissa?

Omaishoidon tuki, sen hakeminen, uusimmat kriteerit ja vapaiden pitäminen. Toisena aiheena omaishoitajien terveystarkastukset.
Asiantuntijoina paikalla olivat Oulun kaupungin palveluohjausyksikön palveluohjaajat.

Mitä tarkoittaa palvelutarpeenarviointi? Paikalla oli asiantuntija erityisryhmien palveluohjauksesta.

Miten Oulun seudun omaishoitajat ry edistää omaishoitajien oikeuksia sekä tekee vaikuttamistoimintaa omaishoitajien hyväksi?
Paikalla oli toiminnanjohtaja kertomassa yhdistyksen edunvalvonnasta.

Mistä aiheista on keskusteltu erityislusten vanhempien Omaisraadeissa?

Millaisilla lausunnoilla ja kuvauksilla voidaan todentaa erityisen huollon, hoidon ja hoivan tarve? Kuka arvioi hoidon ja palvelun tarvetta ja millä kriteereillä? Paikalla oli asiantuntijoita Oulun kaupungin palveluohjauksesta, sekä vaativien erityispalvelujen osaamiskeskus Konstista.

Koulukuntoinen lapsi vaiko lapsikuntoinen koulu? Miten kodin, päiväkodin ja koulun sujuvalla yhteistyöllä ja keskinäisellä ymmärryksellä luodaan turvallinen ympäristö jokaiselle lapselle kasvaa, kehittyä, oppia sekä erityislusten kyseessä ollen – myös kuntoutua? Mukana Aslak Rantakokko, Suomen Vanhempainliitto. Toisena aiheena *Mitä tarkoittaa opiskelu pidennetyn oppivelvollisuuden mukaan?* Mukana Oulun kaupungin alueellisen tuen palveluvastaava Marjut Kokko

Omaisraatien tärkein anti vanhemmille?

Ääni kuuluville, infoa

Saada tietoa

Kattavat, laajat monipuoliset aihealueet

Saada tietoa ja antaa palautetta kaupungin palveluista

Tieto, vertaistuki, palvelut, yhteistyö

Vertaisuus, lisätietoa asioista

Rentoutuminen, voimaantuminen

Toivo siitä, että epäkohtiin tulisi joskus muutosta

Käytännön esimerkkejä toiminnan vaikuttavuudesta

Omaishoidon kriteerit uusittiin vuonna 2017, uusiin kriteereihin saatiin mukaan omaishoitajilta tulleita kehittämissuhteita.

Omaishoitajien lakisääteiset terveystarkastukset alkoivat 2017, niihin liittyen vietiin säännöllistä palautetta omaishoitajilta toiminnan kehittämiseksi, toiminta on kehittynyt asiakasystävällisemmäksi.

Palveluohjauksen työntekijöiden tavoitettavuus on parantunut omaishoitajien antaman palautteen perusteella.

Viisi vinkkiä vanhempien osallistamiseen ja kuulemiseen

1. Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty
2. Käytetään osallistavia menetelmiä
3. Omaisraadit toteutetaan lähellä perheitä
4. Aito kuuleminen, eli vanhempien antamat kehittämissuhteukset viedään oikeasti päättävien tahojen tietoon
5. Osallistuminen tehdään mahdollisimman helpoksi

Kolme kulmakiveä yhteistyön onnistumiseen

1. Yhteistyön pitää hyödyttää molempia osapuolia

→ **SITOUTUMINEN**

2. Luottamuksen syntyminen

→ **YHTEINEN TAVOITE**

3. Selkeä, yksinkertainen ja auki kirjoitettu toimintamalli

→ **KIRJALLINEN SOPIMUS**

Mallin saamat huomionosoitukset

Oikeusministeriön jakama **Demokratiapalkinnon kunniamaininta** vuonna 2017. Perustelut: toimintamalli lisää aidosti omaishoitajien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Mallin todettiin toteuttavan kumppanuutta esimerkillisellä tavalla.

Oulun kaupungin lähidemokratiatoimikunnan tunnustuspalkinto toimintatavalle lähidemokratiatyön edistämisestä 2021.

Miten hyvinvointialueuudistus vaikuttaa?

Pyrimme saamaan vietyä mallin Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen rakenteisiin.

Olemme tehneet työtä tämän tavoitteen eteen koko vuoden 2022.

Mallia on esitelty mm. yhdyspintalautakunnan puheenjohtajalle sekä osallisuusverkostolle.

Yhdistyksen Jousi-kehittämishankkeen yhtenä tavoitteena on vahvistaa omaishoitajien vaikuttamismahdollisuuksia ja osallisuutta kohderyhmää koskevassa päätöksenteossa.

Tuotoksena on Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen erityislasten vanhempien Omaisraati –malli.

Lisätietoja

Minnamaria Salminen

Toiminnanjohtaja

040 566 5865

minnamaria.salminen@osol.fi

Salla Jämsén

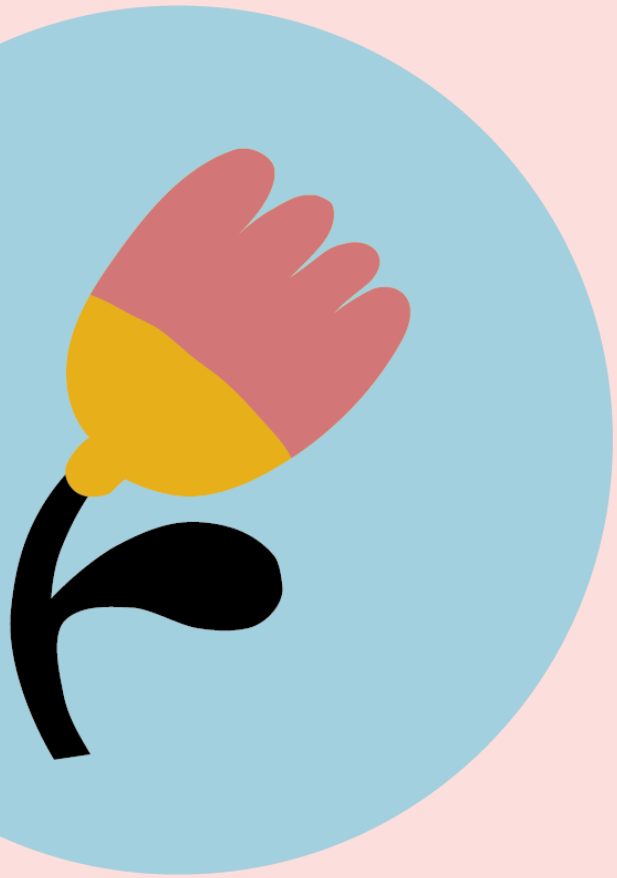
Vastaava perhetoiminnan kehittäjä

040 771 0266

salla.jamsen@osol.fi

www.oulunseudunomaishoitajat.fi

Kiitos!